

การศึกษาการจัดการเรียนการสอน วิชาปฏิบัติเครื่องสายสากล กรณีศึกษานักเรียนโครงการพิเศษ โรงเรียนสารสาสน์วิเทศบางบอน

The Study of Music Instruction for String Instruments

A Case Study: Scholarship Students at Sarasas Witaed Bangbon School

อัญชลี สิริวงษ์สุวรรณ¹, พิมลมาศ พร้อมสุขกุล², ชาลินี สุริยพล่งแสง³, นัทฐิกา สุนทรธนผล⁴
Aunchalee Siriwongsuwan¹, Pimonmas Promsukkul², Chalinee Suriyoplengsaeng³
Nuttika Soontornatanaphol⁴

สาขาวิชาดนตรีตะวันตก วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
Western music department, College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

Received: January 10, 2019
Revised: May 23, 2019
Accepted: June 3, 2019

บทคัดย่อ

งานวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนในวิชาปฏิบัติเครื่องสายสากล สำหรับนักเรียนโครงการพิเศษ สายการเรียนอังกฤษ - ดนตรี และ 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติเครื่องสายสำหรับนักเรียนโครงการพิเศษ สายการเรียนอังกฤษ - ดนตรี โรงเรียนสารสาสน์วิเทศบางบอน ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านผู้สอนและผู้เรียน 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร 4) ด้านสื่อ อุปกรณ์และสถานที่ 5) ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์แบบ กึ่งโครงสร้างและการสังเกตแบบมีส่วนร่วม จากผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ผู้บริหาร 3 คน ครูผู้สอน 4 คน และนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 12 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีทางด้านดนตรี มีประสบการณ์ในการสอน 7-14 ปี นักเรียนทั้งหมดไม่มีพื้นฐานทางดนตรีมาก่อน จัดการเรียนการสอนจัดแบบกลุ่มย่อยและแบบเดี่ยว โดยมุ่งเน้นการพัฒนาให้นักเรียนเป็นรายบุคคล มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้แสดงความสามารถทุกปี สื่อและอุปกรณ์ดนตรีโรงเรียนจัดหาให้นักเรียนครบถ้วนและมีคุณภาพดี มีห้องเรียนแยกตามเครื่องดนตรี มีการวัดผลในกระบวนการเรียนการสอนตลอดปีการศึกษา และใช้การประเมินแบบอิงเกณฑ์ 2) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนพบว่าครูกำหนดเนื้อหาการเรียนการสอนมีความยืดหยุ่นเกินไป นักเรียนจึงขาดความกระตือรือร้นในการเรียนและการฝึกซ้อม การจัดการตารางเรียนพร้อมกันทำให้มีเวลาเรียนน้อย ปัจจุบันไม่มีการอบรมเชิงปฏิบัติการและการชมการแสดง คอนเสิร์ตซึ่งเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียน ห้องเรียนมีเสียงดังรบกวน คับแคบ และไม่เพียงพอ การวัดผลมีครูผู้สอนให้คะแนนเพียงคนเดียวทำให้เกณฑ์การวัดอาจไม่เท่าเทียมกัน ทั้งนี้ในการสอบแต่ละครั้งครูผู้สอนมีการปรึกษาและขอคำแนะนำจากครูท่านอื่นๆ เพื่อให้การประเมินเป็นไปในทิศทางเดียวกันให้มากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอน, ปัญหาและอุปสรรค, ปฏิบัติเครื่องสายสากล

1. นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดนตรีตะวันตก มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีตะวันตก วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3. อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีตะวันตก วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
4. อาจารย์ประจำสาขาดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ABSTRACT

This qualitative research aims to study the teaching process, problems and obstacles of teaching string musical instrument for scholarship students in English-Music Program at Sarasas Witaed Bangbon School. The research explores 5 aspects: 1) curriculum 2) teachers and students 3) learning process management and extra-curricular activities 4) media instruments and places 5) measurements and evaluations. The research methods are 1) literature reviews 2) semi-structured interviews 3) participating observation. The key informants include three school executives, four teachers and 12 students in senior high school, grade 10-12.

The results find that most of the teachers graduated in music bachelor's degree and experienced teaching for 7-14 years. All students have no knowledge in music. The teaching is divided into small groups or private class to focus on individual students' development. There are extra-curriculum activities for the students to show their skills every year. The school provides teaching media and good-quality musical instrument for all students. The classroom are divided according to the type of instruments. There are assessment and evaluation of students' skills throughout the academic year based on criterion basis. Problems and obstacles of the teaching is that the teachers maybe too flexible with the course which affect the students's enthusiasm in learning and practices. The class is scheduled for students to study together resulting in less time for each student to learn from the teacher. Importantly, there is no opportunity for student to attend the concert, which can create the student's inspiration. The quality of classrooms is not acceptable. The music classroom are not soundproof, narrow and insufficient, The assessment is graded by one teacher bringing the question of standard assessment criteria.

Keywords: Teaching Process, Problems and Obstacles in Learning, String Instruments

บทนำ

ดนตรีเป็นศาสตร์ที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพในการพัฒนามนุษย์ทั้งทางสติปัญญา อารมณ์ และสังคม เดิมทีการจัดการเรียนการสอนดนตรีในระบบการศึกษาของประเทศไทย จัดเป็นเพียงวิชาหนึ่งในสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยที่โรงเรียนหรือสถานศึกษาต่างก็จัดรูปแบบการเรียนการสอนตามศักยภาพที่ทางโรงเรียนพึงมี แต่ในปัจจุบันด้วยสภาพสังคมและความต้องการของมนุษย์ที่เปลี่ยนไป ทำให้การเรียนดนตรีมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบ ดังที่ วิจิตร เทริยมตระกูล (2559, น.185-204) ได้กล่าวว่าปัจจุบันการเรียนการสอนวิชาดนตรีในประเทศไทยได้มีการพัฒนาวัตถุประสงค์การเรียนจากเพื่อพัฒนาสมองและคุณภาพชีวิตมนุษย์ เข้าสู่การเรียนดนตรีเพื่อให้เด็กๆได้ค้นพบความสนใจหรือความสามารถพิเศษ ที่สามารถพัฒนาไปสู่ระดับที่สูงขึ้นจนใช้ประกอบอาชีพได้ และพบว่าเริ่มมีโรงเรียนมัธยมสายสามัญที่จัดการศึกษาโดยรัฐบาลและเอกชนเข้ามาแสดงบทบาทในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องความต้องการของผู้เรียนสำหรับกลุ่มนักเรียนที่มีความถนัดในวิชาดนตรี โรงเรียนมัธยมเหล่านี้ได้จัดแผนการเรียนที่เรียกว่า แผนศิลป์-ดนตรี สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อปูพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในวิชาดนตรีและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาในศาสตร์ที่ตนสนใจและถนัด

โรงเรียนสารสาสน์วิเทศบางบอนเป็นโรงเรียนหนึ่งที่รับรู้ถึงสถานการณ์การจัดการเรียนการสอนดนตรีในประเทศไทย และเล็งเห็นถึงความสำคัญของศาสตร์ทางดนตรีที่มีต่อการพัฒนาเยาวชนให้เติบโตขึ้นเป็นทรัพยากรของประเทศผู้รังสรรค์ทั้งทางสติปัญญา อารมณ์ และสังคม จึงได้กำหนดนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนดนตรีตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆอย่างมากมายหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้สอดคล้องตาม

บริบทของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงพัฒนาการและความต้องการของผู้เรียนให้มากที่สุด และหนึ่งในนโยบายที่น่าสนใจอย่างยิ่งคือการจัดทำหลักสูตรอังกฤษ-ดนตรีในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนวิชาดนตรีอย่างจริงจัง โดยแผนการเรียนดังกล่าวไม่เพียงเปิดโอกาสให้นักเรียนทั่วไปที่มีความสนใจในดนตรีแต่ยังเปิดโอกาสให้ เด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาจากทั่วทุกภาคของประเทศไม่ว่าจะเป็นนักเรียนชาวชนเผ่าต่างๆ นักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ซึ่งนักเรียนเหล่านี้จัดเป็นนักเรียนโครงการพิเศษในความอุปถัมภ์ของท่านประธานอำนวยการโรงเรียนในเครือสารสาสน์ โดยมีแนวคิดว่าการเปิดโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียนที่ด้อยโอกาส จะสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตัวนักเรียนเองและครอบครัวได้ในภายภาคหน้า เนื่องจากการศึกษาที่ทางโรงเรียนสารสาสน์วิเทศบางบอนจัดให้นั้น เอื้ออำนวยให้นักเรียนสามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้รับไปประกอบอาชีพในอนาคต ตอบสนองและรองรับความต้องการของตลาดแรงงานด้วย ในส่วนของนักเรียนโครงการพิเศษดังกล่าว ส่วนใหญ่เป็นเยาวชนที่มาจากชนเผ่าต่างๆ เช่น ม้ง กระเหรี่ยง อาข่า มูเซอ เป็นต้น โดยมีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนนักเรียนให้เข้ามาศึกษาต่อในโครงการพิเศษนี้ผ่านตัวแทนทางศาสนาในพื้นที่นั้นๆ ทั้งนี้ นักเรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่มีประสบการณ์และพื้นฐานทางดนตรีมาก่อน โดยโรงเรียนได้คัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนในสายการเรียนอังกฤษ-ดนตรีจากการสอบสัมภาษณ์และให้นักเรียนได้ทดลองเรียนตามความความสนใจในระยะเวลาหนึ่งในช่วงก่อนเปิดปีการศึกษา จากนั้นจึงให้ตัดสินใจเลือกสายการเรียนอีกครั้งหนึ่งตอนเปิดปีการศึกษา ซึ่งจุดมุ่งหมายของโครงการนี้นับเป็นสิ่งที่ดีที่ท้าทายในการที่จะจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเหล่านี้ได้เรียนรู้ฝึกฝน และซึมซับวัฒนธรรมทางดนตรี ให้เกิดทักษะความชำนาญจนสามารถนำไปต่อยอดในอนาคตได้ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีปฏิบัตินี้จึงต้องมีความเข้มข้น และได้รับการวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะทำให้นักเรียนโครงการพิเศษเหล่านี้ได้รับการพัฒนาทักษะทางดนตรีอย่างเต็มศักยภาพในระยะเวลาที่จำกัดเพียง 3 ปี

อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพนั้นมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ 5 ด้าน คือ หลักสูตร ครูผู้สอน และนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร สื่ออุปกรณ์ การวัดผลและประเมินผล ซึ่งแต่ละองค์ประกอบล้วนแล้วแต่เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับที่ทีศนาฯ (2554, น.17-18) ได้กล่าวถึงบริบททางการสอนไว้ว่า ในขณะที่การเรียนการสอนเกิดขึ้น บริบทต่างๆไม่ว่าจะเป็น ผู้สอน ผู้เรียน วิธีการหรือกระบวนการที่ใช้ในการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม จะร่วมกันส่งผลต่อการเรียนการสอนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนี้ ณัฐธิดา สุทธิจิตต์ (2555, น.7) ได้สรุปทฤษฎีทางการศึกษาของ สไตเนอร์ (Elizabeth Steiner, 1988 – ปัจจุบัน) ไว้ว่าทฤษฎีทางการศึกษามียุทธศาสตร์สำคัญ 4 ส่วน คือ 1. ครูหรือผู้สอน 2. ผู้เรียนหรือนักเรียน 3. สารซึ่งได้แก่ระบบการจัดสาระ หลักสูตร เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับดนตรีและดนตรีศึกษา 4. บริบทหรือสถานการณ์ของการเรียนรู้หรือการเรียนการสอน ซึ่งหมายถึงองค์ประกอบต่างๆ ในเรื่องการเรียนรู้หรือการเรียนการสอน เช่นเทคนิควิธีสอน สถานที่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ กระบวนการทางการศึกษาจะไม่สมบูรณ์ถ้าขาดองค์ประกอบหนึ่งองค์ประกอบใดใน 4 องค์ประกอบสำคัญ จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติเครื่องสายสากลสำหรับนักเรียนโครงการพิเศษ สายการเรียนอังกฤษ - ดนตรี โรงเรียนสารสาสน์วิเทศบางบอน ในด้านหลักสูตร ครูผู้สอนและนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร สื่ออุปกรณ์ การวัดผลและประเมินผล เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมานำเสนอเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนในวิชาปฏิบัติเครื่องสายสากล สำหรับนักเรียนโครงการพิเศษ สายการเรียนอังกฤษ - ดนตรี โรงเรียนสารสาสน์วิเทศบางบอน
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติเครื่องสายสำหรับนักเรียนโครงการพิเศษ สายการเรียนอังกฤษ - ดนตรี โรงเรียนสารสาสน์วิเทศบางบอน

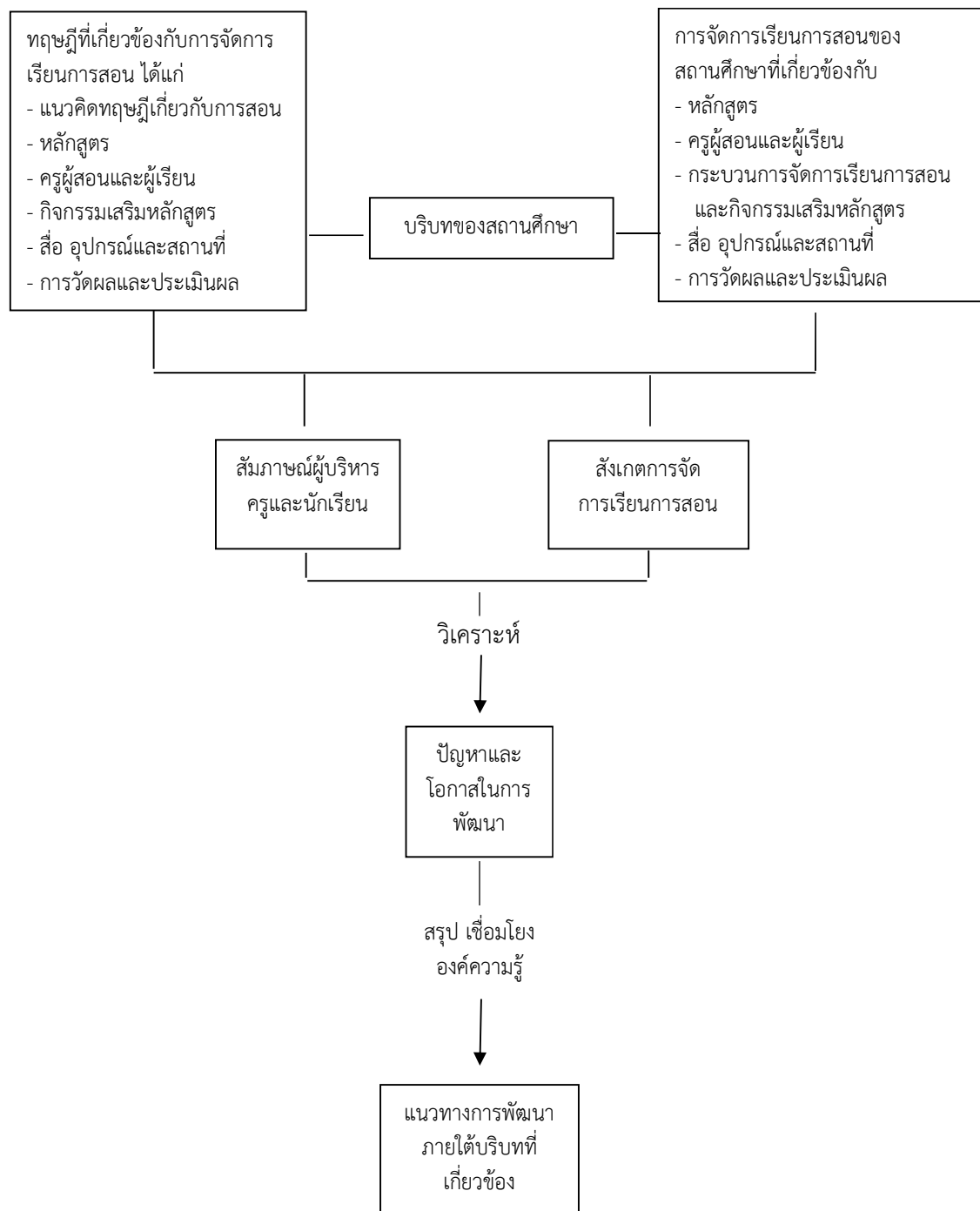
ขอบเขตของการวิจัย

1. งานวิจัยชิ้นนี้ทำการศึกษาวิจัยการจัดการเรียนการสอน วิชาปฏิบัติเครื่องสายสากลสำหรับนักเรียนโครงการพิเศษ สายการเรียนอังกฤษ - ดนตรี โรงเรียนสารสาสน์วิเทศบางบอนใน 5 ด้าน ดังนี้
 - ด้านหลักสูตร
 - ด้านผู้สอนและผู้เรียน

- ด้านการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- ด้านสื่อ อุปกรณ์และสถานที่
- ด้านการวัดผลและประเมินผล

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมิถุนายน ปี พ.ศ. 2559 ถึงเดือนมีนาคมปี พ.ศ. 2560

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยมีระเบียบวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย

- 1.1 ผู้บริหารที่มีส่วนในการกำหนดทิศทางการเรียนการสอน จำนวน 4 ท่าน
- 1.2 ครูผู้สอนวิชาปฏิบัติเครื่องสายสากล จำนวน 4 ท่าน
- 1.3 นักเรียนวิชาปฏิบัติเครื่องสายสากลในปีการศึกษา 2559 จำนวน 12 คน ได้แก่
นักเรียนเครื่องมือเอกไวโอลินชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ระดับชั้นละ 1 คน
นักเรียนเครื่องมือเอกไวโอลาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ระดับชั้นละ 1 คน
นักเรียนเครื่องมือเอกเชลโลชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ระดับชั้นละ 1 คน
นักเรียนเครื่องมือเอกดับเบิลเบสชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ระดับชั้นละ 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยสร้างเป็นคำถามที่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โครงสร้างคำถามจะแบ่งออกเป็น

1. คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

2. คำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาเครื่องสายสากล สำหรับนักเรียนโครงการพิเศษ โรงเรียนสารสาสน์วิเทศบางบอน ในด้านหลักสูตร ด้านผู้สอนและผู้เรียน ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านสื่อ อุปกรณ์และสถานที่และด้านการวัดผลและประเมินผล โดยผู้วิจัยสร้างข้อคำถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และหาความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ด้วยวิธีการ IOC นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมารวบรวมและปรับแก้ก่อนนำไปใช้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลด้านทฤษฎีต่างๆ ข้อมูลทางวิชาการจากแหล่งข้อมูลต่างๆ และเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยทำการลงพื้นที่เพื่อทำการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participate Observation) ให้ได้มาซึ่งข้อมูลต่าง ๆ สอดคล้องและเกี่ยวข้องกับงานวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างโดยกำหนดคำถามให้ครอบคลุมในประเด็นต่างๆ โดยในการสัมภาษณ์นั้นจะทำการสัมภาษณ์จนกว่าจะไม่พบข้อสงสัย หรือที่เรียกว่าข้อมูลอิ่มตัว (Data Saturation) จึงหยุดการสัมภาษณ์ เมื่อได้ข้อมูลทั้งจากการบันทึกเสียงและการจดบันทึก ข้อมูลจะถูกนำมาถอดเทปและบันทึกเพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ไมครบถ้วน หรือไม่ชัดเจนเพียงพอ เพื่อนำไปสัมภาษณ์หรือหาข้อมูลอีกครั้ง จากนั้นนำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้ง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้ออกจากการจดบันทึกและการบันทึกเสียงมาทบทวนและวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลที่ได้มา

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และกำหนดประเด็นเนื้อหา

3. นำเสนอข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

4. นำเสนอข้อมูลโดยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์เป็นหลัก

ผลการวิจัย

1. การจัดการเรียนการสอนในวิชาปฏิบัติเครื่องสายสากล สำหรับนักเรียนโครงการพิเศษ สายการเรียนอังกฤษ - ดนตรี โรงเรียนสารสาสน์วิเทศบางบอน

การศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่าบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน มี 3 ส่วนได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนซึ่งไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้กำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม สอดคล้องกับทิศทางที่ผู้บริหารกำหนดโดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนเป็นสำคัญ และนักเรียนผู้ซึ่งได้รับการพัฒนาจากการจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งสามารถแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตร

วิชาปฏิบัติเครื่องสายสากลมีจำนวนหน่วยกิต 2 หน่วยกิต 4 คาบเรียนต่อสัปดาห์ และมีการเพิ่มเวลาเรียนพิเศษวันละ 1 ชั่วโมง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เห็นว่าจำนวนคาบเรียนเหมาะสมแล้ว แต่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 ที่ต้องการศึกษาต่อด้านดนตรีต้องการเพิ่มเวลาเรียนให้มากขึ้น ในด้านการจัดการเรียนการสอนผู้บริหารและครูผู้สอนมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกันเพื่อกำหนดทิศทางจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปในแนวเดียวกัน แต่ในการลงรายละเอียดเนื้อหาและวิธีการนั้น ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดเนื้อหาและวิธีการ ซึ่งครูผู้สอนจะวางจุดประสงค์ไว้คร่าวๆ แล้วปรับรายละเอียดบทเรียน และแบบฝึกหัดเพิ่มเติมต่างๆตามความแตกต่างและพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละบุคคล ทั้งนี้ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับพื้นฐานการปฏิบัติที่ถูกต้องของผู้เรียน แบบเรียนที่ใช้พบว่าครูไวโอลิน วิโอลา และเซลโล ใช้แบบเรียน Suzuki เป็นหลักเนื่องจากเห็นว่าบทเพลงในแบบฝึกหัดนั้นเรียงลำดับจากง่ายไปยาก อีกทั้งยังเป็นการฝึกที่เน้นสรีระตามธรรมชาติของผู้เรียน ส่วนครูดับเบิลเบสใช้แบบเรียน Franz Simandl เนื่องจากเห็นว่าเป็นการปูพื้นฐานอย่างเป็นลำดับและครอบคลุมการพัฒนาเทคนิคต่าง ๆ ได้ดี ครูผู้สอนวิชาไวโอลิน วิโอลา เซลโล วางเป้าหมายไว้ว่านักเรียนจะต้องสามารถปฏิบัติ Scale และ Arpeggios 4 ชาร์ป 4 แฟลต ทั้งเมเจอร์ ไมเนอร์ เล่น Concerto ได้อย่างน้อย 1 บท หรือประมาณ Suzuki เล่มที่ 4 อ่านโน้ตแบบ Sight-Reading ได้บ้าง ในส่วนของวิชาดับเบิลเบสต้องสามารถปฏิบัติแบบฝึกหัดของ Simandl 10 ข้อแรกขึ้นไป, เพลงบรรเลงเดี่ยวต่างๆจากSuzuki เล่มที่3 โดยสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางสรุปเป้าหมายและขอบเขตทางการศึกษา

เครื่องมือ	แบบเรียน	บันไดเสียง	เทคนิคอื่น ๆ
ไวโอลิน	Suzuki เล่ม4	Scale Major, Minor + Arpeggios 3 Octave (4ชาร์ป 4แฟลต)	Position 3 เป็นอย่างน้อย
วิโอลา	Suzuki เล่ม3	Scale Major, Minor + Arpeggios 3 Octave (4ชาร์ป 4แฟลต)	Position 3 เป็นอย่างน้อย
เซลโล	Suzuki เล่ม3	Scale Major, Minor + Arpeggios 2 Octave (4ชาร์ป 4แฟลต)	Position 4 เป็นอย่างน้อย
ดับเบิลเบส	Suzuki เล่ม3	Scale Major, Minor + Arpeggios 2 Octave (4ชาร์ป 4แฟลต)	แบบฝึกหัด Simandl 10 ข้อแรกขึ้นไป

ตารางที่ 2 ตารางแบบเรียนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

เครื่องดนตรี	แบบฝึกหลัก	แบบฝึกเสริม	การวัดและประเมินผล
Violin	- Suzuki Violin School	- Wohlfahrt Sixty Studies Op.45 Book1 - Schradieck The School of Violin Technics - Sitt - Kayser Elementary and progressive Studies Op.20	ครูผู้สอนพิจารณาจาก - ความตรงของระดับเสียงและจังหวะ - ความคล่องแคล่วและต่อเนื่องในการปฏิบัติ - มีความไพเราะและสุนทรียะของบทเพลง - พัฒนาการโดยรวม - ความเอาใจใส่ในการฝึกซ้อม
Viola	- Suzuki Violin School	- Schradieck School of Viola Technique - Kayser	
Cello	- Suzuki Cello School	- Louis R.Feuillard Daily Exercise for Cello (บทที่9)	
Double Bass	- Franz Simandl "New	- Suzuki Double Bass School - 30 Etudes for the string Bass	

	Method for the Double Bass		
--	----------------------------	--	--

1.2 ด้านผู้สอนและผู้เรียน

ผู้บริหารคัดเลือกครูผู้สอนที่จบการศึกษาทางด้านดนตรี มีความเชี่ยวชาญทั้งการปฏิบัติและการสอน มีทัศนคติที่ดีในการทำงาน มีการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองจากการร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการหรือร่วมแสดงดนตรีต่างๆตามที่ครูต้องการ ครูไวโอลิน วิโอลา เชลโล่ จบการศึกษาศรีอยุธยาวิทยาลัยทางด้านการปฏิบัติดนตรีโดยตรง ส่วนครูดับเบิลเบสไม่ได้จบการศึกษาศรีอยุธยาวิทยาลัยทางด้านดนตรี แต่ได้เรียนปฏิบัติดับเบิลเบสเพิ่มเติม ครูทั้งหมดมีประสบการณ์ในการสอน 7-14 ปี นักเรียนทั้งหมดเป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายทุกอย่างในการเรียน โดยนักเรียนทั้งหมดไม่มีพื้นฐานทางดนตรี ไม่มีการทดสอบความสามารถทางดนตรี นักเรียนเลือกจากความชอบและความสนใจ โดยมีครูพิจารณาความเหมาะสมทางสรีระอีกครั้งหนึ่ง นักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ไม่เท่ากัน มีความกระตือรือร้นในการเรียนไม่เท่ากัน

1.3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบกลุ่ม โดยในระยะแรกเป็นการเรียนแบบกลุ่มใหญ่ เมื่อนักเรียนเริ่มมีความสามารถไม่เท่ากัน จะปรับการเรียนการสอนเป็นกลุ่มย่อยหรือรายบุคคลแทน ครูผู้สอนใช้วิธีบรรยายและสาธิตให้ดู โดยแบ่งเนื้อหาเป็นหน่วยย่อย ๆ ให้นักเรียนฝึกฝนเรียนรู้เป็นวรรคย่อยๆ แล้วจึงต่อวรรคถัดไป จนกว่าจะจบเพลงหรือแบบฝึก โดยระหว่างนี้หากนักเรียนมีปัญหาหรือติดขัดครูจะแนะนำวิธีแก้ไข เสริมแบบฝึกหัดที่ต้องฝึกซ้อมเพิ่มเติมเป็นรายบุคคล ในการสอนแต่ละครั้งจะประกอบไปด้วยเนื้อหาหลักๆ 3 ส่วน คือ บันไดเสียง แบบฝึกหัดเทคนิค และบทเพลง ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับกระบวนการฝึกซ้อมของนักเรียน โดยเน้นย้ำให้ฝึกซ้อมโดยการตั้งเป้าหมายและซ้อมให้ซ้ำและถูกต้อง ในส่วนของกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีแนวคิดว่าการเรียนจะต้องสอดคล้องกับทักษะและความสามารถของนักเรียน โดยมุ่งหวังให้นักเรียนเกิดความสุขและความภาคภูมิใจในตนเอง มีวินัยในการฝึกซ้อมรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น กิจกรรมหลักที่จัดขึ้นทุกๆ ปี คือ Music Festival ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความสามารถทางดนตรีทุกคนได้แสดงความสามารถของตนบนเวทีใหญ่ นอกจากนี้ยังมีงานกิจกรรมวันคริสต์มาส ดนตรีสัญจร งานวันวิชาการ เป็นต้น ซึ่งนักเรียนเห็นว่าการร่วมกิจกรรมทำให้รู้สึกสนุก มีความมั่นใจในทักษะของตนเอง และกล้าปฏิบัติมากขึ้นอย่างไรก็ตามพบว่ายังไม่มีการส่งเสริมการสร้างแรงบันดาลใจจากการชมคอนเสิร์ตของนักดนตรีอาชีพ ไม่มีการร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ

1.4 ด้านสื่อ อุปกรณ์และสถานที่

ครูผู้สอนไวโอลิน วิโอลา เชลโล่ ใช้แบบเรียน Suzuki เป็นหลัก ครูไวโอลินและวิโอลาใช้แบบฝึกหัดเพิ่มเติม Schradieck ครูเชลโล่ใช้แบบฝึกของ Louis.R.FEUILLARD (Daily Exercise for Cello) ครูดับเบิลเบสใช้ตำราของ Franz Simand ชื่อ New Method for the Double Bass เป็นหลัก ใช้แบบเรียน Suzuki เสริมในส่วนของบทเพลง โรงเรียนสนับสนุนเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ต่างๆ อย่างครบถ้วน ซึ่งเครื่องดนตรีมีคุณภาพดี เหมาะสมกับการเรียน มีจำนวนครบตามจำนวนนักเรียน มีห้องเรียนแยกตามเครื่องดนตรี มีลักษณะเปิดโล่ง ไม่มีวัสดุซับเสียง ไม่มีกระจกเงา มีเสียงรบกวน ไม่มีห้องฝึกซ้อมแยกเป็นส่วนตัว มีห้องสมุดดนตรีซึ่งมีหนังสือและแบบเรียนจำนวนหนึ่ง ไม่มีระบบอินเทอร์เน็ต นักเรียนที่ต้องการหาข้อมูลต้องใช้อินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ที่อาคารเรียนอื่นๆ

1.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

เน้นการวัดผลในกระบวนการปฏิบัติ ใช้วิธีการสังเกตการพัฒนาของนักเรียน มีการเก็บคะแนนอย่างสม่ำเสมอตลอดปีการศึกษา มีการสอบแสดงเดี่ยวภาคเรียนละ 2 ครั้ง ครูและนักเรียนร่วมกันเลือกเพลงสอบเดี่ยว โดยครูเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมอีกครั้ง ประเมินผลเป็นแบบอิงเกณฑ์

2. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติเครื่องสายสำหรับนักเรียนโครงการพิเศษ สายการเรียน

อังกฤษ - ดนตรี โรงเรียนสารสาสน์วิเทศบางบอน

2.1 ด้านหลักสูตร

ครูได้รับอิสระในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ต้องระงับการสอนที่ยืดหยุ่นเกินไป จนนักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียนและการฝึกซ้อม การจัดตารางเรียนให้ทุกระดับชั้นมาเรียนพร้อมกัน ทำให้มีเวลาเรียนน้อยเกินไปเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน

2.2 ด้านผู้สอนและผู้เรียน

การคัดเลือกนักเรียนจากความชอบและความสนใจ ในบางครั้งเป็นการยาก เนื่องจากไม่สามารถบังคับได้จริงว่านักเรียนมีความสนใจจะเรียนจริงหรือไม่ ทำให้นักเรียนบางคนเมื่อเรียนแล้วไม่ชอบจะมีความเบื่อหน่ายและไม่กระตือรือร้นในการเรียนเท่าที่ควร

2.3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีส่วนเสริมสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนมีน้อยเกินไป

2.4 ด้านสื่อ อุปกรณ์และสถานที่

ห้องเรียนไม่เพียงพอและสภาพไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียน มีขนาดเล็ก ไม่เก็บเสียง ไม่มีห้องซ่อมส่วนตัว การค้นคว้าของมูลทางอินเทอร์เน็ตยังไม่สะดวก เนื่องจากห้องสมุดดนตรีไม่มีระบบอินเทอร์เน็ต

2.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

ครูผู้สอนเครื่องสายสากลทุกท่านเข้ามาเป็นกรรมการร่วมสอบและร่วมให้คำแนะนำ แต่สิทธิ์ขาดในการให้คะแนนคือครูผู้สอนเพียงคนเดียว ทำให้เกณฑ์การให้คะแนนอาจจะไม่เท่าเทียมกัน

อภิปรายผล

1. ด้านหลักสูตร

เนื้อหารายวิชาที่กำหนดขึ้นจะเป็นการกำหนดจุดประสงค์และเนื้อหาแบบกว้างๆเพื่อให้ครูผู้สอนได้จัดเนื้อหาย่อยๆ และกิจกรรมการเรียนให้เหมาะกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม แต่ละคน สอดคล้องกับ ภาณุวัฒน์ วัฒนจินดา (2552, น.19-21) ที่กล่าวถึงวิธีการสอนไวโอลินของซูซาคี พัทธการ ไว้ว่าครูผู้สอนต้องสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนแต่ละคนว่าเหมาะสมกับวิธีการแบบใด และนำวิธีการนั้นเป็นแกนในการสอน

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาเป็นรายบุคคลนั้น บางครั้งมีความยืดหยุ่นตามผู้เรียนจนเกินไป ทำให้นักเรียนบางคนขาดความกระตือรือร้นในการเรียนและการฝึกซ้อม ซึ่งเป็นเหตุให้ไม่มีการพัฒนาทักษะเท่าที่ควร

2. ด้านผู้สอนและผู้เรียน

ครูผู้สอนจบการศึกษาทางด้านดนตรีโดยตรง มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติและการถ่ายทอดความรู้ในเครื่องดนตรีนั้นๆ ดังที่ ดำริห์ บรรณวิทยกิจ (2545, น.57-58,62-63) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของครูไว้ว่า ต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในเครื่องดนตรีของตน มีความรักดนตรี มีทักษะในการสื่อสาร

นักเรียนทั้งหมดไม่มีพื้นฐานทางดนตรีและเริ่มเรียนเหมือนกันแต่เมื่อผ่านไประยะหนึ่งนักเรียนจะมีการพัฒนาไม่เท่ากันดังที่ สุรงค์ โค้วตระกูล (2554, น.13) ได้กล่าวถึงบทความของ แครร์รอล (John Carroll, 1963 – ปัจจุบัน) ว่า การสอนที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับนักเรียนด้วย ความถนัด ความสามารถที่จะเข้าใจ ความเพียร การมีโอกาส จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ต้องจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มย่อยและวางแผนการสอนให้เป็นรายบุคคล

นักเรียนบางส่วนขาดความเอาใจใส่รายละเอียดในการฝึกซ้อม ซึ่งทำให้ไม่สามารถพัฒนาตนเองไปได้อย่างที่ควรเป็น สอดคล้องกับที่ อภิชัย เลี่ยมทอง (2555, น.30-38) ได้กล่าวว่าการฝึกซ้อมที่เป็นเพียงแค่การบรรเลงหรือขับร้องไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีจุดหมายการฝึกที่แน่นชัด นอกจากจะไม่แก้ไขปัญหาในการบรรเลงใดๆ แล้ว อาจเกิดการย้ำและซ้ำสิ่งผิดพลาดให้เกิดขึ้นบ่อยจนเป็นความเคยชิน

3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ครูใช้วิธีบรรยายและสาธิตให้นักเรียนดูทีละขั้นตอน แล้วให้นักเรียนปฏิบัติตาม โดยแบ่งเนื้อหาเป็นวรรคย่อยๆ เมื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติได้แล้วจะสอนวรรคต่อไป แต่ถ้านักเรียนยังปฏิบัติไม่ได้หรือติดขัดอะไร ครูจะแก้ปัญหาในส่วนนั้นก่อน จึงทำให้ส่วนใหญ่นักเรียนจะเรียนเป็นรายบุคคล และได้รับแบบฝึกหัด และข้อแนะนำที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ ของเดวิส (Davies, 1971, p.50-56) ที่กล่าวถึงขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ว่า ขั้นแรกครูต้องสาธิตให้นักเรียนดูจนจบทักษะ พร้อมแนะนำจุดที่ควรให้ความสนใจ ขั้นที่สองครูผู้สอนแตกทักษะย่อย สาธิตและให้นักเรียนปฏิบัติตามทีละส่วน ขั้นที่สามผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยโดยมีครูชี้แนะและแก้ไขจนสามารถทำได้ จึงเริ่มทักษะย่อยส่วนต่อไป ขั้นที่สี่ครูผู้สอนแนะนำเทคนิค วิธีการต่างๆ และขั้นที่ห้าผู้เรียนนำทักษะย่อยๆมาเชื่อมโยงให้สมบูรณ์อย่างชำนาญ

ครูเน้นให้นักเรียนซ้อมให้ถูกวิธี มุ่งเน้นการพัฒนาเทคนิค โดยซ้อมบันไดเสียง แบบฝึกหัดเทคนิคและเพลง โดยเน้นย้ำให้นักเรียนต้องซ้ำ ๆ ให้ถูกต้องเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการฝึกซ้อมของซูซาคี พัทธการ (2535, น.141-143) ที่กล่าวว่าการพัฒนาเทคนิคควรแบ่งออกเป็น 3 อย่าง คือ Scales and Arpeggios, Pure Exercises, Applied Exercises

การฝึกซ้อมคือการแก้ไขข้อบกพร่องทางเทคนิคของแต่ละบุคคล เคล็ดลับของความสำเร็จคือ ฝึกซ้ำๆ และมีสติทุกครั้งที่ฝึก เวลาซ้อมต้องเล่นให้ถูกเสมอ

กิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่าโรงเรียนเชื่อว่ากิจกรรมที่ดีจะช่วยพัฒนาทักษะของผู้เรียน และเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ สอดคล้องกับทักษะของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ ตรงกับที่ อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550, น.73-76) ได้กล่าวว่า ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน

กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่อยู่ในรูปแบบของการร่วมกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการและการร่วมชมการแสดงคอนเสิร์ตที่จะช่วยสร้างแรงบันดาลใจเสริมประสบการณ์ทางด้านดนตรียังไม่มี ซึ่งประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์ (2553, ออนไลน์) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนดนตรีว่า สื่อทางโสตทัศนอื่นๆ เช่น วิดีทัศน์มีความสำคัญสำหรับนักเรียนมาก การที่นักเรียนได้ชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับนักไวโอลิน คีตกวี หรือการแสดงดนตรี ย่อมทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในดนตรีชัดเจนขึ้น เป็นการสร้างแรงจูงใจอยากเล่นดนตรีให้เก่งขึ้น และชดเชยการชมการแสดงดนตรีสดได้บ้าง

4. ด้านสื่อ อุปกรณ์และสถานที่

โรงเรียนสนับสนุนเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ทุกอย่างให้นักเรียนทุกคนเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้การดนตรีมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับที่ ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2544, น.167-172) ที่กล่าวว่า ในการสอนทักษะ ผู้เรียนมักเป็นเจ้าของเครื่องดนตรี และควรเป็นเครื่องดนตรีที่มีคุณภาพ และทนทาน

ห้องเรียนเป็นห้องที่ไม่เก็บเสียง มีการใช้ห้องเรียนประกอบการสอนดนตรีหลายชนิด ไม่มีห้องซ้อมแยกเป็นส่วนตัว ทำให้เกิดปัญหาเสียงรบกวน ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอน สอดคล้องกับ ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์ (2553, ออนไลน์) กล่าวว่าความเหมาะสมของสถานที่ฝึกซ้อม การจัดสถานที่ซ้อมดนตรีที่เหมาะสมให้กับนักเรียนย่อมส่งผลดีต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนดนตรีที่ดี

สื่อประเภทโน้ตเพลง CD DVD การแสดงคอนเสิร์ตต่างๆจะใช้ของส่วนตัวของครูผู้สอนโดยเปิดจากสมาร์ทโฟน หรือแท็บเล็ตส่วนตัวของครูเพราะสะดวกรวดเร็วกว่า ทั้งนี้ครูผู้สอนเห็นว่านักเรียนควรได้รับประสบการณ์ทางการฟังดนตรีหรือชมคอนเสิร์ตบ้าง

ห้องเรียนเป็นห้องที่ไม่เก็บเสียง และไม่มีห้องซ้อมแยกเป็นส่วนตัว ทำให้เกิดปัญหาเสียงรบกวนทั้งในเวลาเรียนและเวลาฝึกซ้อม ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอน สอดคล้องกับ อภิชัย เลี่ยมทอง (2555, น.30-38) ที่กล่าวว่า สถานที่ฝึกซ้อมที่ดีควรเป็นสถานที่ที่มีความเงียบ ไม่มีเสียงรบกวน

5. ด้านการวัดผลและประเมินผล

ครูผู้สอนมีการดำเนินการวัดผลตลอดปีการศึกษา โดยแบ่งเป็นการประเมินผลระหว่างเรียน ซึ่งเป็นการสอบย่อยในทุกๆครั้งที่จบจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นจากแบบฝึกหัดหรือบทเพลง โดยพิจารณาจากความก้าวหน้าในการปฏิบัติ ความตั้งใจ ความขยันฝึกซ้อม และพัฒนาการของนักเรียน และการประเมินผลหลังเรียนโดยการแสดงเดี่ยวภาคเรียนละ 2 ครั้ง คือ กลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน สอดคล้องกับที่ ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2555, น.248-249) กล่าวว่า การประเมินผลระหว่างเรียน และหลังเรียนเกิดขึ้นเสมอในการเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรี

การวัดผลและประเมินผลอาจมีเกณฑ์การประเมินไม่เท่ากันในแต่ละเครื่องมือ ถึงแม้ว่าในการสอบแสดงเดี่ยวแต่ละครั้งจะมีครูผู้สอนเครื่องสายสากลท่านอื่นเข้ามาเป็นกรรมการร่วมสอบและร่วมให้คำแนะนำ แต่สิทธิ์ขาดในการให้คะแนนคือครูผู้สอนเพียงคนเดียว

แนวทางการพัฒนา

ครูผู้สอนควรมีการวางแผนร่วมกันในการที่จะปรับปรุงและวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้ไม่ยืดหยุ่นจนเกินไป เพื่อที่จะได้ส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและการฝึกซ้อมมากขึ้น ซึ่งอาจจัดทำแบบพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยวางกำหนดระยะเวลาการเรียนในแต่ละเทคนิคหรือบทเพลงที่ชัดเจนมากขึ้นและแจ้งให้นักเรียนรับทราบเป็นรายๆ ไป สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของผู้เรียนโดยอาจกำหนดเงื่อนไขการให้ทุนการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีผลการเรียนดี ส่งเสริมผลักดันให้นักเรียนได้มีโอกาสได้รับความรู้ เปิดประสบการณ์ใหม่ๆและสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนจากผู้เชี่ยวชาญในรูปแบบของการอบรมเชิงปฏิบัติการหรือชมการแสดงดนตรี โดยจะประสานงานขอความอนุเคราะห์จากนักดนตรี ผู้เชี่ยวชาญ หรือหน่วยงานต่างๆ มาให้ความรู้หรือจัดกิจกรรมดนตรีในรูปแบบต่างๆที่โรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนในด้านการความปลอดภัยของนักเรียน ควรมีห้องเรียนที่เก็บเสียง มีห้องฝึกซ้อมแยกเป็นส่วนตัว และเพิ่มจำนวนห้องเรียน ควรจะมีการร่วมพูดคุยและวางแผนกำหนดทิศทางทางการวัดและ

ประเมินผลให้ไปในทิศทางเดียวกัน และควรกำหนดเกณฑ์การประเมินให้ตรงกันมากที่สุด ซึ่งอาจจัดทำเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) เพื่อที่จะได้กำหนดระดับคุณภาพการปฏิบัติให้มีความชัดเจนและสะดวกในการวัดและประเมินผล

เอกสารอ้างอิง

- ชูชาติ พิทักษากร. (2535). การฝึกซ้อมทักษะประจำวัน. *สารคดีศึกษาศาสตร์ : แนวคิดสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2544). *พฤติกรรมกรรมการสอนคนตรี : ฉบับปรับปรุงแก้ไข*. (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2555). *คนตรีศึกษา หลักการและสาระสำคัญ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดำริห์ บรรณวิทยกิจ. (2545). *แนวการสอนคนตรีปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ สารคดีศึกษาศาสตร์*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศนา แคมมณี. (2554). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่14). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพันธ์ศักดิ์ ฟูมอินทร์. (2553). *บทบาทของผู้ปกครองในการสนับสนุนการเรียนรู้คนตรี*. สืบค้น 16 มิถุนายน. จาก http://mcpswis.mcp.ac.th/html_edu/cgi_bin/mcp/main_php/print_informed.php?id_count_inform=12059
- ภานุวัฒน์ วัฒนจินดา. (2552). *การพัฒนาแบบการสอนวิชาปฏิบัติเครื่องดนตรีกลุ่มเครื่องสายของโรงเรียนดุริยางค์ทหารอากาศ*. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตรา เจริญมณี. (2559, กรกฎาคม-ธันวาคม). การเรียนการสอนไวโอลินของแผนศิลป์ - ดนตรี ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 8(2), 185-204.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2554). *จิตวิทยาการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิชัย เลี่ยมทอง. (2555, มกราคม-มิถุนายน). *หลักสำคัญสำหรับการฝึกซ้อมดนตรีเพื่อประสิทธิภาพสูงสุด*. *วารสารดนตรีรังสิต*, 7(1), 29-39.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). *หลักการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่4). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- Carroll, J.B. (1963). *A model of school learning*. Teacher College Record, 65, 723-733
- Davies, I.K. (1971). *The management of learning*. London : McGraw Hill.
- Steiner, E. (1988). *Methodology of Theory Building*. Sydney : Educology Research Associates.